

Predgovor

Kulturna baština je integrativni pojam i u sebi sažima različite discipline; od arhitekture, etnologije, povijesti umjetnosti do biologije i geografije. Zajednička nit koja ih veže isto je uvažavanje i prepoznavanje tradicionalnog u onom smislu u kojem ono može biti i kreativno.

Muzeji, ustanove koje "brinu" o baštini doživljavaju danas mnoge transformacije. Njihov identitet definiran skupljanjem, čuvanjem, zaštitom, obradom i prezentacijom sve se više prilagođuje i mijenja pod utjecajem različitih institucija i centara koji baštinu promoviraju kao i zbog primjena novih informacijskih tehnologija. Stoga je razumljivo da je već haška definicija muzeja donesena 1989. godine učinila veliki pomak u definiranju institucije "muzeja". Uvažavajući svu širinu koju baština u sebi nosi i smatrajući da su kompetencije muzeja mnogo šire, uklonila je granice koje su dijelile ili razlikovale muzejske organizacije od ostalih sličnih institucija, sličnih upravo u zajedničkoj osnovi - baštini. To su, prema definiciji "prirodni, arheološki i etnografski spomenici i nalazišta i povjesni spomenici i nalazišta; botanički vrtovi i zoološki vrtovi, akvariji i vivariji, znanstveni centri i planetariji, konzervatorski zavodi i izložbene galerije u sastavu knjižnica i arhiva; rezervati prirode."

Etno i eko-muzeji svojom su pojavom sedamdesetih godina pomogli da se problemu baštine pristupi na multidisciplinarni način;

fenomenom tih muzeja počeli su se zanimati sociolozi, arhitekti, urbanisti, geografi, agronomi i biolozi a naročito svi oni kojima je blizak eko-pokret. Njihov razvoj i velika atraktivnost i popularnost kod publike usmjerili su i "klasične" muzeja na redefiniranje svoje uloge u zajednici. Tako je i Etnografski muzej u Zagrebu obilježavajući šezdesetgodišnjicu svojeg djelovanja 1981. godine, posvetio dio tema i tom problemu. U Hrvatskoj je od tada do danas bilo mnogo različitih inicijativa i rezultata a promjenom društveno-političkih odnosa i drastičnim stradavanjem kulturnog krajolika u Domovinskom ratu obnavlja se interes za taj segment baštine.

Organizacijom međunarodnog skupa "Položaj i funkcioniranje Etno-muzeja i Muzeja na otvorenom u Republici Hrvatskoj sa mogućim uzorima u Europi" upravo u Kumrovcu, našem najznačajnijem muzeju na otvorenom zasigurno će se dati novi poticaj teoriji i praksi očuvanja baštine. Objavljeni radovi 32 stručnjaka, sudionika kumrovečkog skupa, profesora, konzervatora, muzealaca i etnologa u časopisu "Muzeologija" po prvi puta su na jednom mjestu, osim teoretskih promišljanja, dilema i ideja, sustavno obradili i analizirali stanje etno-muzeja u Hrvatskoj; prilozi iz Mađarske, Slovenije, Makedonije i Njemačke ukazali su i na mnoge konkretne probleme koji prate tu vrstu muzeja kao i na planove njihova razvoja, te omogućili i usporedbu sa našom situacijom.

Višnja Zgaga